

Kun Lenita Airisto ja Sofi Oksanen pääsevät ensimmäisen kerran keskustelemaan keskenään, tunnelma ei ole ainakaan vaisu. Kaksi vahvaa naista, jotka eivät pelkää sanoa mielipiteitään. Heidän seuraava kohtaamisensa on Helsingin kirjamesujen lavalla.

Erityisesti he ovat halunneet tuoda esille naisen asemaa kirjoissaan ja puheissaan. Sofi Oksanen on puhunut myös lähisuhdeväkivallasta, jota hän käsittelee uudessa kirjassaan.

Aihe on tuttu Lenita Airistollekin, sillä *Saanko luvan – Eikun omin luvoin* -kirjassaan (2007) hän kirjoitti mm. ihmiskaupasta ja seksiorjuudesta. *Naarasenergiassa* (2002) naiset rikkoivat rajoja henkensä uhalla.

– Puolet tekijänoikeuspalkkioistani meni rintamallotille, Lenita muistaa.

Lenita osaa kohauttaa. Nytkin hän paljastaa, että menneisyydessä on kaksi tapausta, jolloin hänet on yritetty raiskata. Toisella kerralla hänet yritti raiskata ”merkittävä suomalainen mies”.

SOFI OKSANEN on seurannut lehdistä Lenita Airiston pitkästä urasta, ensin muotimaailmassa, sen jälkeen tietokirjailijana.

– Kenkähmisenä muistan lapsuudestani, että Lenitalla oli aina kuvissa ihania kenkiä, Sofi kertoo.

– Kengät ovat voimasymboleita! Lenita toteaa.

Molemmilla on jalassaan korkokengät – tietenkin.

He eivät ole pukeutumisessaan mitään sanomattomia. Tyyli vain ovat erilaiset.

– Sofin rohkeus, joka on tehnyt minuun syvän vaikutuksen, tulee esille hänen ulkonäössäänkin. Sofista puuttuu nöyryistely ja muiden miellyttäminen, Lenita toteaa.

Kuka?

Lenita Airisto
Ammatti: Tietokirjailija, diplomiekonomi.
Saavutuksia: Television Jatkoajan juontajana 1967–1969. Yrittäjänä kansainvälisessä liike-elämässä yli 40 vuotta. Kirjoittanut useita tietoteoksia.

MOLEMMAT ovat puhuneet henkilökohtaisimmista asioistaan vähän. Lenita Airisto ei paljasta miesystäväänsä, eikä Sofi Oksanen puhu aviomiehestään. Hän meni naimisiin elokuussa, mikä oli monien mielestä yllättävän tavallinen ratkaisu.

Rankoista ihmissuhteista Sofi Oksanen kertoo kirjassaan *Liian lyhyt bame – kertomuksia keittiöstä* (BONNIER-KIRJAT). Kirjan tuotosta osa menee Ensi- ja turvakotien liitolle perheväkivallan vastaiseen työhön. Kampanjaan kuuluu tupla-cd, jossa on Maija Kaunismaan Oksasen teksteihin säveltämiä kappaleita. Kansallisteatterissa on syyskuun loppuun esitys *Kertomuksia keittiöstä*. Kaunismaa ja Oksanen lähtevät myös kiertueelle.

– Kaikilla naisilla pitäisi olla tuo kirja. Minuun vaikutti tieto, että 40 prosentilla väkivaltaisista miehistä on mielenterveysongelmia, Lenita kertoo.

Lenitalta ei ilmesty nyt uutta kirjaa, mutta kolme hänen teostaan, muun muassa *Naarasenergia*, julkaistaan Elisän sähkökirjoina.

Sofi Oksanen kertoo kirjansa syntyneen keskusteluista Maija Kaunismaan kanssa, mutta lähisuhdeväkivalta on kummittelut hänen miellesään kauan. Kun Sofi oli lapsi, samassa taloyhtiössä asunut nainen katosi. Aviomies oli murhannut naisen ja vienyt paloittlemansa ruumiin mökilleen.

– Se järkytti käsitystäni turvallisuudesta perhe-elämästä. Ymmärsin, mitä oli tapahtunut, vaikka siitä ei paljon lapsen kuullen puhuttu.

LENITA AIRISTO ja Sofi Oksanen ovat yhtä mieltä siitä, että väkivaltatuomit ovat lepsuja. Usein väkivallan kohteena on fyysisesti heikompi osapuoli: nainen.

– Annamme politiikassa ääniä naisille, mutta saammeko mitään takaisin? Lenita kysyy. »

Kuka?

Sofi Oksanen
Ammatti: Kirjailija.
Saavutuksia: Julkaisut kaksi näytelmää ja kolme romaania, joista Puhdistus saanut useita merkittäviä palkintoja Suomessa ja ulkomailla.

Kiihottajat

Puheenaihe. Lenita Airistoa ja Sofi Oksasta yhdistää kiinnostus naisen asemaan. Ja kun he avaavat suunsa, aihe yleensä kuohuttaa. Nyt Lenita paljastaa, että hänet on yritetty raiskata – kahdesti. Toisella kerralla mies oli ”merkittävä suomalainen”.

Eeva-Kaarina Kolsi plus@iltasanomat.fi Ulla-Maija Lähteenmäki, kuvat